

Näin pohjalaiset muistelevat tapaamisiaan lämpimän Ahtisaaren kanssa

- **Tiina Juujärvi**

Martti Ahtisaari tapasi lukemattomia pohjalaisia toimiessaan presidenttinä ja myöhemmin. Kysyimme pohjalaisilta, millaisia muistoja heillä on edesmenneestä presidentistä.

Vaasan yliopiston eläköitynyt rehtori **Ilkka Virtanen** houkutteli Ahtisaaren uudestaan Vaasaan.

– Tapasin Ahtisaaren Vaasassa maaherran vastaanotolla. Silloin uudisrakennuksen ensimmäinen vaihe Palosaaren kampuksella oli valmistunut. Puhuin Ahtisaaren kanssa ja sanoin, että odotettavissa on talon vihkimistilaisuus, ja kai tasavallan presidentin sopisi tulla vihkimään. Hän sanoi heti, että kyllä se järjestyy. Minun rehtorinkauteni päättyi, **Ari Salminen** aloitti yliopiston rehtorina, ja Ahtisaari tuli vihkimään rakennuksen.

– Toisen kerran tapasin hänet vuonna 2010, kun olimme molemmat Kuopion yliopiston kunniatohtoreita ja pidimme siellä lyhyet puheenvuorot. Median huomio kohdistui häneen. Hän oli hyvin lupsakka ja välitön.

Ilkka Virtanen katsoi Ahtisaaren hautajaisia kotonaan Vaasassa. Hän on tavannut edesmenneen presidentin ja piti tätä välittömänä. Kuva: Jarno Pellinen

Ilkka Virtanen seurasi, kun Eeva ja Marko Ahtisaari jättivät hyvästinsä. Kuva: Jarno Pellinen

"Ahtisaari muutti ajatteluani"

Lapualainen viestinnän ammattilainen **Jussi Lähde** työskenteli Martti Ahtisaaren kanssa tiiviisti hänen presidentinvaalikampanjassaan ja myöhemmin presidentin kansliassa.

- Hänellä oli minuun hyvin merkittävä vaikutus. Hän oli niitä ihmisiä, joiden kanssa olen aikuisiällä oman perheeni ja sukulaisteni lisäksi viettänyt eniten aikaa yhdessä.
- Totta kai sekä kampanjassa että presidentin kansliassa työskentely oli silloin nuorelle ihmiselle iso suunnanmuutos. Työskentely muutti minua ja avasi mahdollisuuksia kohtaamisiin, jotka eivät muuten olisi olleet mahdollisia. Ahtisaaren kanssa työskentely vaikutti omaan ajatteluuni ja maailmankuvaani merkittävästi.

Jussi Lähde

- Viime päivinä olen miettinyt eniten sitä, että hänellä oli kyky luottaa työskentelyssään hyvin erilaisista taustoista tuleviin ihmisiin. Hän kykeni kokoamaan sellaisia tiimejä, joissa ihmisten ajattelu, kokemukset ja taustat täydensivät toisiaan eivätkä olleet samanlaisia keskenään. Se oli ajattelua, jota Suomi ja koko maailman kaipaisivat enemmän.
- Olen juuri menossa hänen hautajaisiinsa. Hautajaiset ovat aina traditio, joka antaa surulle ja muistoille askelmerkkejä. Siinä mielessä suuret valtiolliset hautajaiset tai pienet yksityiset hautajaiset eivät juurikaan poikkea toisistaan. Itselleni nämä ovat ensisijaisesti ystävän hautajaiset, jotka nyt tässä tapauksessa sattuvat olemaan myös presidentin hautajaiset.

Koko maassa oli perjantaina suruliputus. Kuva: Jarno Pellinen

Rento ja ystävällinen ilmapiiri jäi mieleen

Juhani Malkamäki Lapualta kertoi Ahtisaarelle paikallisesta elinkeinoelämästä.

– Ahtisaari vieraili Vaasassa vuonna 1996. Silloinen maaherra oli ihastunut Ylihärmässä hankkeeseemme, jossa sivukylillä pystyttiin nopeasti synnyttämään uutta yritystoimintaa. Maaseudun Koneen tehdas oli muuttanut ja tilat jääneet tyhjilleen. Minä Steel Parkin projektipäällikkönä ja useat muut onnistuimme täyttämään tilat uusilla yrityksillä. Maaherra pyysi minua esittelemään hanketta Ahtisaarelle, kun hän vieraili Vaasassa.

– Vaasassa istuin **Eeva Ahtisaaren** vieressä. Hänen ja Martti Ahtisaaren lämpimät ja tuttavalliset keskustelut tekivät vaikutuksen. Ahtisaari kyseli Kankaankylän tehtaan historiasta. Kerroin, kuinka tehtaan perustajan naapuri kuoli traktorin kaaduttua, mistä syystä turvahyttejä alettiin suunnitella.

Projektipäällikkö Juhani Malkamäki sai presidentti Ahtisaaren kiittelemään Ylihärmän omaehtoista työllisyyden hoitoa. Ahtisaari vieraili Ylihärmässä vuonna 1996. Arkistokuva. Kuva: Jussi Asu

– Ahtisaarten tapaamisesta jäi mieleen varsinkin vaatimaton ja välitön ilmapiiri, esitysten tarkka kuuntelu ja huomaavaisuus esittelijöitä kohtaan. Kun Merinovan toimitusjohtaja hermoili esityksessään ja unohti sanottavansa, Ahtisaari otti tilanteen haltuunsa lempeällä äänellään. Hän muistutti toimitusjohtajaa, että tämä oli vasta puhunut kehityshankkeesta. Tästä toimitusjohtajan oli taas helppo jatkaa. Kyllä entinen opettaja osasi kannustaa, Malkamäki kertoo.

Ahtisaaren kanssa oli hyvin helppoa olla

Antti Niemi-Aro Kauhajoelta kävi Mäntyniemessä.

– Kun presidentin virka-asunto Mäntyniemi valmistui vuonna 1993, Suomen maakunnat luovuttivat sinne maakuntakivensä. Olin silloin maakuntahallituksen puheenjohtaja ja **Esa Latva-Rasku** oli maakuntajohtaja. Joka maakunnasta oli edustus, ja me olimme Mäntyniemessä Etelä-Pohjanmaalta. Kivi oli kärnäiittiä ja tuotu sinne etukäteen. Meidän ei tarvinnut kantaa sitä mukana junassa. Kivet laitettiin puistoon ja voivat olla siellä vieläkin.

Antti Niemi-Aro kävi Mäntyniemessä, kun se oli juuri valmistunut. Arkistokuva. Kuva: Jorma Havula

– Kiertelimme puistossa presidentin kanssa ja sisällä hän esitteli meille uutta rakennusta. Tilat olivat todella komeat ja olin nähnyt niitä vain televisiossa. Kävimme katsomassa eri huoneita ja jäi mieleen, että kävimme saunassakin. Siellä oli leppoisa juttelua ja huulenheittoa, että eiköhän panna sauna päälle, ettei tarvitse olla kylmässä.

– Ahtisaaren kanssa oli hyvin helppoa olla. Häntä ei tarvinnut herroitella tai nöyristellä.

Presidentti tapasi aktiivisesti maakuntajohtajia

Eläköitynyt Pohjanmaan maakuntajohtaja, maakuntaneuvos **Olav Jern** tapasi Ahtisaaren useita kertoja.

– Ahtisaari tapasi presidenttikaudellaan säännöllisesti maakuntajohtajia. Hän halusi tietää hyvin tarkasti, mitä EU-jäsenyys merkitsi Suomen maakunnille. Hän teki siitä hyvin tarkkoja muistiinpanoja.

– Vuonna 1997 hän oli viikimässä Raippaluodon siltaa yhdessä silloisen Islannin presidentin kanssa. Kun Ahtisaari oli sillalla ja välissämme oli 10 metriä, hän näki minut ja tuli nopeasti tervehtimään.

– Kun Merenkurkun saaristo valittiin Unescon maailmanperintölistalle, pidimme viralliset vihkiäiset vuonna 2007. Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** tai puhemies **Sauli Niinistö** eivät päässeet paikalle, joten kysyimme Ahtisaarta. Hän sanoi, että se järjestyy ilman muuta. Se oli meille mieluista, sillä seuraavana vuonna hän sai Nobelin rauhanpalkinnon. Se oli mukavaa myös siksi, että hän oli vankka Suomen kaksikielisyyden kannattaja. Hän halusi aina puhua ruotsia ja puhui sitä erinomaisen hyvin.

Ahtisaari avasi vertauskuvallisen portin Merenkurkun maailmanluonnonperintöalueelle ja vihki näin sen virallisesti käyttöön vuonna 2007. Maakuntajohtaja Olav Jern seurasi perässä. Arkistokuva. Kuva: Heidi Risto

Martti Ahtisaari paljasti maailmanperintökiven Björköbyn Svedjehamnissa lauantaina. Mukana juhlallisuuksissa Pohjanmaan liiton maakuntajohtaja Olav Jern. Arkistokuva. Kuva: Jenni Latva

– Hän kuunteli usein hyvin tarkkaan ja myös argumentoi tarkkaan. Hän oli hyvä kuuntelija, hän välitti ja hänellä oli valtavasti tietoa.

– Hän oli myös lämmin ja helposti lähestyttävä eikä hänellä ollut korkeaa muuria ympärillään. Samalla hän oli suorapuheinen ja erittäin huumorintajuinen. Hänellä oli erittäin voimakas tahto.

– Hän halusi aidosti tietää, kuinka EU-jäsenyys vaikutti maakuntiin. Hän oli aito nordisti ja puolusti pohjoismaista yhteistyötä. Kun hän oli rauhanylittäjä, selustalla olivat myös muut Pohjoismaat. Myöhemmin järjestin muutamia CMI:n tilaisuuksia hänen kanssaan. Olimme paljon yhteydessä, sanoo Jern.

Ekaluokkalainen ujuttautui kättelemään presidenttiä

Ahtisaari ja Alavudella asuvan **Jari Isoahon** poika **Riku Isoaho** kättelivät Ylistaron kirkolla vuonna 1997.

– Riku oli silloin mummolassa käymässä ja lähti paappansa **Erkki Koiviston** kanssa käymään Ylistaron kirkolla. Paappavainaa oli ammatiltaan poliisi ja ehkä siksi pääsi ujuttautumaan pojan kanssa ihan kättelyetäisyydelle Ahtisaaren kanssa, arvelee Jari Isoaho huvittuneesti.

Ekaluokkalainen on nykyään Tampereella asuva tohtorismies ja muistaa tapauksen vieläkin, isä kertoo.

Ahtisaari ja Riku Isoaho kättelivät Ylistaron kirkolla vuonna 1997.
Arkistokuva. Kuva: Lasse Korhonen

Aatu Puisto pääsi haastattelemaan presidenttiä kasiluokkalaisena Vaasassa.

– Vuonna 2017 Vaasassa vietettiin Ahtisaari-päiviä. Presidentti seurueineen vieraili Variskan koululla. Kävin itse silloin koulun kahdeksatta luokkaa. Pääsin juontamaan tilaisuuden ja lopuksi haastattelemaan häntä. Se on kirkkaasti jäänyt mieleen. Hänestä jäivät lämpimät muistot.

Presidentti Martti Ahtisaari vieraili Variskan koululla Vaasassa vuonna 2017. Häntä haastattelivat Aatu Puisto ja Ada Laitanen. Arkistokuva. Kuva: Jarno Pellinen

Eetu Lehtola, nykyinen Seinäjoen kaupunginhallituksen jäsen (sdp.) tapasi Ahtisaaren pikkupoikana.

– Tapasin 12-vuotiaana Martti Ahtisaaren presidentinvaalikampanjan aikana vuonna 1994, kun hän oli vierailulla vaalitoimistossa. Seinäjoen vaalitoimisto sijaitsi kutakuinkin nykyisen Vinolan kohdalla. Juuri ennen tapaamista isäni osti minulle ensimmäiset jääkiekkohanskani urheiluliikkeestä, joita sitten vaalitoimistossa Martille esittelin.

– Tapaaminen sujui hyvin ja muistona minulla edelleen mustavalkoinen kuva minusta ja Martista, joka muistuttaa yhdestä aatteen esikuvasta. Muistan vielä, kun tulin poikkeuksellisesti bussilla kotiin, kun isä jäi vaalitoimistolle.

Suruliputus Vaasassa Hovioikeudenpuistikolla. Kuva: Jarno Pellinen

Jaana Kotala Seinäjoelta tapasi Ahtisaaret lentokoneessa.

– Oli marraskuu 1996. Palasimme mieheni kanssa lomamatkalta Thaimaan Pattayalta ja samaan lentokoneeseen haettiin Ahtisaaret Intian Goan kentältä. Lentomatka pidentyi merkittävästi tämän johdosta ja ihmisiä harmitti.

– Martti ja Eeva Ahtisaari pistäytyivät lennon aikana koneen käytävillä ja juttelivat matkustajien kanssa. Molemmat menivät omaa käytäväänsä pitkin ihan koneen loppuun asti. Adjutanti käveli perässä. Tämä jäi mieleen. Kysyin Eeva Ahtisaarelta hänen käyttämistään koruista valtiovierailuilla.